

מאוחד=כגון כאן שבקשו כולם להרע לישראל, אז נעשים כאיש אחד לשם השלמת המטרה.

למחבר: חזקוני

ואתה הרם את מטך ונטה את ירך (יד טז).

למחבר: חזקוני

כתבו המפרשים רבנו בחיי וחזקוני והרא"ש בשם אביו ובכלי יקר, שבציווי זה אמר לו הקב"ה להניח את המטה מידו, ולקרוע את הים בידו לבד. ומצינים שכך איתא במדרש (שמו"ר כא ט) וז"ל: אמרו המצריים לא היה יכול משה לעשות כלום אלא במטה, בו הכה היאור בו הביא כל המכות, כיון שבאו ישראל לתוך הים והמצריים עומדים מאחריהם, אמר הקדוש ברוך הוא למשה השלך את מטך, שלא יאמרו אילולי המטה לא היה יכול לקרוע את הים שנאמר 'הרם את מטך'. 'והרם' מלשון תרומה שיפרישנו ממנו לצד.

ויש לציין שלהלן (יד ה) כשהתלוננו בני ישראל על מים ואמר הקב"ה למשה 'ומטך אשר הכית בו את היאור קח בידך', פירש רש"י: מה תלמוד לומר 'אשר הכית בו את היאור', אלא שהיו ישראל אומרים על המטה שאינו מוכן אלא לפורעניות, בו לקה פרעה ומצרים כמה מכות במצרים ועל הים, לכן נאמר 'אשר הכית בו את היאור', יראו עתה שאף לטובה הוא מוכן, ע"כ. ומשמע שלשיטתו השתמש משה רבנו במטה שבידו לקרוע את הים. וכן משמע מפירוש הספורנו שכתב, הרם את מטך - אל הרוח קדים שישים הים לחרבה, וכ"כ בפ"י הטור עה"ת (יב כז), ומצאנו תנא המסייע לשיטתם באבות דרבי נתן (פל"ג ה"ה) שמפורש שהכה במטה וז"ל 'נטל משה את המטה והכה על הים', וכן משמע במכילתא עה"פ 'ויט משה את ידו'. ונמצא שמדרשים חלוקים הם.

ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה (יד כא).

פשטות לשון הכתוב משמע שמטרת רוח קדים זו היתה לייבש את הים ולהשימו לחרבה, ויש לתמוה על זה לשם מה הוצרך הקב"ה לרוח זו, הרי במהלך קריעת הים נעשו כל כך הרבה ניסים על טבעיים, כמבואר במדרשים שנבקע לשנים עשר שבילים המחולקים בחומות ועליהם צמחו אילנות ופירות טובות, ואם כן הלא היה יכול לייבש את הים גם כן בדרך נס.